

Riik, võrdõiguslikkus ja lapse vanemad

Jagatud vanemluse konvernts Rahvusraamatukogus

08.11.2019

Liisa Pakosta

Võrdsete võimaluste volinik

Võrds

§ 12. Kõik on seaduse ees võrdsed. Kedagi ei tohi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, **soo**, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu.

Põhiseadus

§ 26. Igaühel on õigus perekonna- ja eraelu puutumatusetele. Riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud ei tohi kellegi perekonna- ega eraellu sekkuda muidu, kui seaduses sätestatud juhtudel ja korras tervise, kõlbluse, avaliku korra või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, kuriteo tõkestamiseks või kurjategija tabamiseks.

.”§ 27. Perekond rahva püsimise ja kasvamise ning ühiskonna alusena on riigi kaitse all.

Abikaasad on võrdõiguslikud.

Vanematel on õigus ja kohustus kasvatada oma lapsi ja hoolitseda nende eest.

Seadus sätestab vanemate ja laste kaitse.

Perekond on kohustatud hoolitsema oma abivajavate liikmete eest.

Perekonnaseadus

§ 116. Vanema hooldusõiguse põhimõtted

(1) Vanematel on oma laste suhtes **võrdsed õigused ja kohustused**, kui seadusest ei tulene teisiti.

§ 117. Vanema hooldusõiguse kuuluvus

(1) Omavahel abielus olevatel vanematel on oma lapse suhtes ühine hooldusõigus.

(2) Kui vanemad ei ole lapse sünni hetkel omavahel abielus, on neil **ühine hooldusõigus**, kui nad isaduse omaksvõtu tahteavaldusi esitades ei ole väljendanud oma soovi jätta vanema hooldusõigus vaid ühele vanematest.

§ 118. Vanema hooldusõiguse teostamine

(1) Vanemad teostavad lapse suhtes **ühist hooldusõigust ja täidavad hoolduskohustust omal vastutusel ja üksmeeles, pidades silmas lapse igakülgset heaolu**.

§ 119. Otsustusõiguse andmine ühele vanemale

Kui vanemad ei jõua ühist hooldusõigust teostades lapsele olulises asjas kokkuleppele, võib kohus vanema taotlusel anda selles asjas otsustusõiguse ühele vanemale. Otsustusõiguse üleandmise korral võib kohus otsustusõiguse teostamist piirata või panna seda teostavale vanemale lisakohustusi.

Mis on pere?

- Perekonnaseaduse järgi ei eelda kooselu, vt § 22-23, lahuselu õiguslikud tagajärjed
- Perekonnaseaduse järgi ei eelda leiba ühes kapis, vt varalahusus § 57-58: “Varalahususe korral käsitatakse abikaasasid varalistes suhetes isikutena, kes ei ole teineteisega abielus.”
- Ülalpidamiskohustus 2 põlve üles- ja allapoole (§ 96)

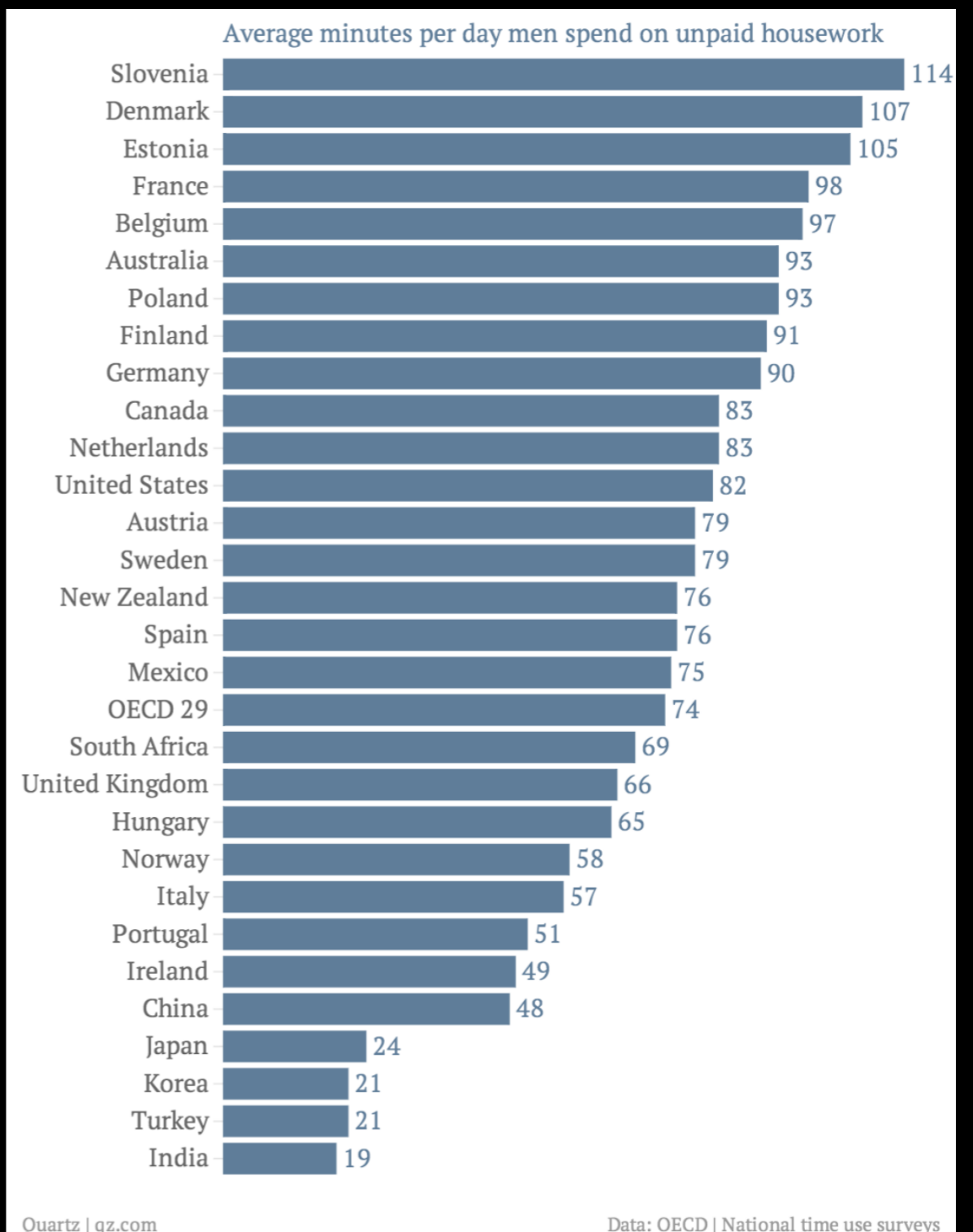

Euroopa Liidu kodaniku seadus

§ 3. Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige

(1) Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikmeks (edaspidi *perekonnaliige*) käesoleva seaduse tähenduses loetakse isikut, kes ei ole Euroopa Liidu ega Eesti kodanik ja kes on:

- 1) Euroopa Liidu kodaniku abikaasa (edaspidi *abikaasa*),
- 2) Euroopa Liidu kodaniku või abikaasa alla 21-aastane otsejoones alaneja sugulane või ülalpeetav täisealine otsejoones alaneja sugulane (edaspidi *ülalpeetav laps*),
- 3) Euroopa Liidu kodaniku või abikaasa ülalpeetav otsejoones üleneja sugulane (edaspidi *ülalpeetav vanem*) või
- 4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatata isik, kes on Euroopa Liidu kodaniku ülalpeetav või tema leibkonnaliige lähteriigis või kes tervises seisundi tõttu ei ole püsivalt suuteline iseseisvalt toime tulema, ja on vajalik, et Euroopa Liidu kodanik teda isiklikult hooldab.

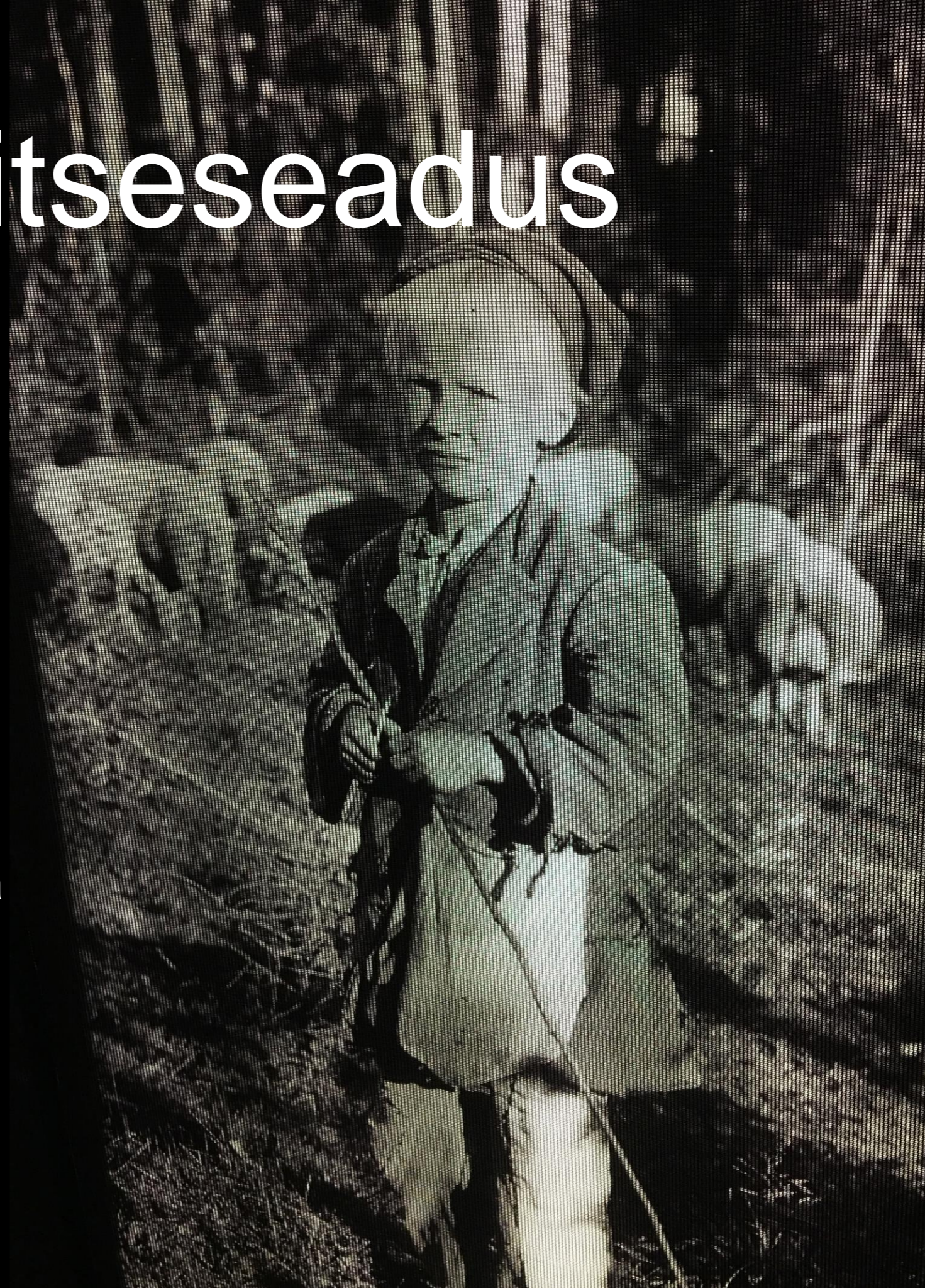

Lastekaitse seadus

§ 7. Lapsevanema ja last kasvatava isiku vastutus

(1) Lapse arengu ja kasvu loomulikuks keskkonnaks on **perekond**. Esmane vastutus lapse õiguste ja heaolu tagamise eest on lapsevanemal või last kasvataval isikul.

(2) Riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste ametiasutused ja nende ametiisikud ning avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud juriidilised isikud peavad vastavalt oma pädevusele **toetama lapsevanemat** või last kasvatavat isikut lapse õiguste ja heaolu tagamisel.

Soolise võrdõiguslikkuse seadus

§ 1. Seaduse eesmärk ja reguleerimisala

(1) Seaduse eesmärk on tagada Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenev sooline võrdne kohtlemine ning edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust kui üht põhilist inimõigust ja üldist hüve **kõigis ühiskonnaelu valdkondades.**

(2) Eesmärgi saavutamiseks sätestab seadus:

1) soolise kuuluvuse alusel **diskrimineerimise keelu** era- ja avalikus sektoris;

2) riigi- ja kohalike omavalitsusüksuste asutuste, haridus- ja teadusinstituutide ning tööandjate kohustuse **edendada** naiste ja meeste võrdõiguslikkust;

3) kahju hüvitamise nõudeõiguse tekkimise.

SoVS'i kehtivuse piirang

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Seadust kohaldatakse kõigis ühiskonnaelu valdkondades.

(2) Seaduse nõudeid ei kohaldata:

- 1) registrisse kantud usuühendustes usu tunnistamisele ja viljelemisele või vaimulikuna töötamisele;
- 2) perekonna- või eraelu suhetes.

Karistusseadustik

§ 152. Võrdõiguslikkuse rikkumine

(1) Inimese õiguste ebaseadusliku piiramise või inimesele ebaseaduslike eeliste andmise eest tema rahvuse, rassi, nahavärvi, **soo**, keele, päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste, varalise või sotsiaalse seisundi alusel – karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või avalikele huvidele, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

10.9. ASTI FINLAYSONILLA

~~NAISET~~ **KAIKKI****

**MAKSAVAT
EURON**

OSTOKSESTA

**NAISEN
EURON
ELI →**

0,83 EUROA*.

ESIM. KÄTEVÄ UUTUUS:
KANTORÄSY

HINTA **NAISILLE** **66,36 €**

KAIKILLE

HINTA **MIEHILLE** **79,95 €**

* MEILLÄ SUOMESSA NAISTEN KESKIPALKKA on edelleen merkittävästi miehiä pienempi, käytännössä naisen euro on 0,83 €. Se ei tunnu oikealta. Siksi meillä ~~naiset~~ **naiset** maksavat ostoksistaan euron sijaan 0,83 € 10.9. asti. ~~Miehet maksavat tällä kertaa töiden hinnat. Miesten ostoksista lahjoitamme 17 senttiä jokaisesta eurosta kassa-arvoa edistävään työhön.~~

Finlayson

IHAN ~~KAIKKIEN~~ **NAISTEN** ASIALLA VUODESTA 1820

** KOSKA VIRANOMAISET ANTOIVAT YMMÄRTÄÄ, ETTÄ NAUTEN HÄRKKI HEILAAHTAA.

Riik + KOV
kohustus
kohelda ema
ja isa võrdselt
ning keeld
kohelda isa ja
ema erinevalt

+ kohustus edendada
võrdõiguslikkust ühiskonnas

EESTIS ON HEA
LAPSI KASVATADA.

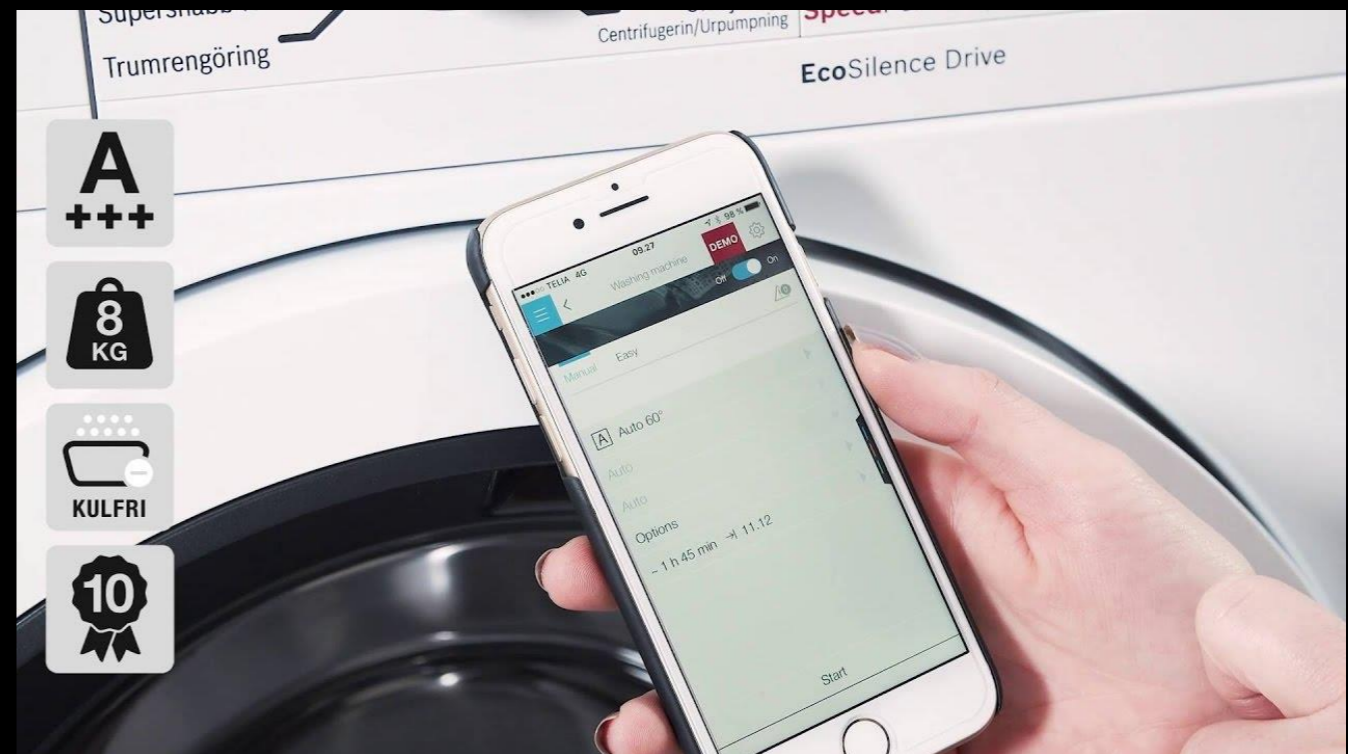

h. mets.
hillarmets.com

Haridus- asutustel on kohustus edendada

Lasteaia ja põhikooli üks
põhiõiguste kaitsest
tulenev kohustus

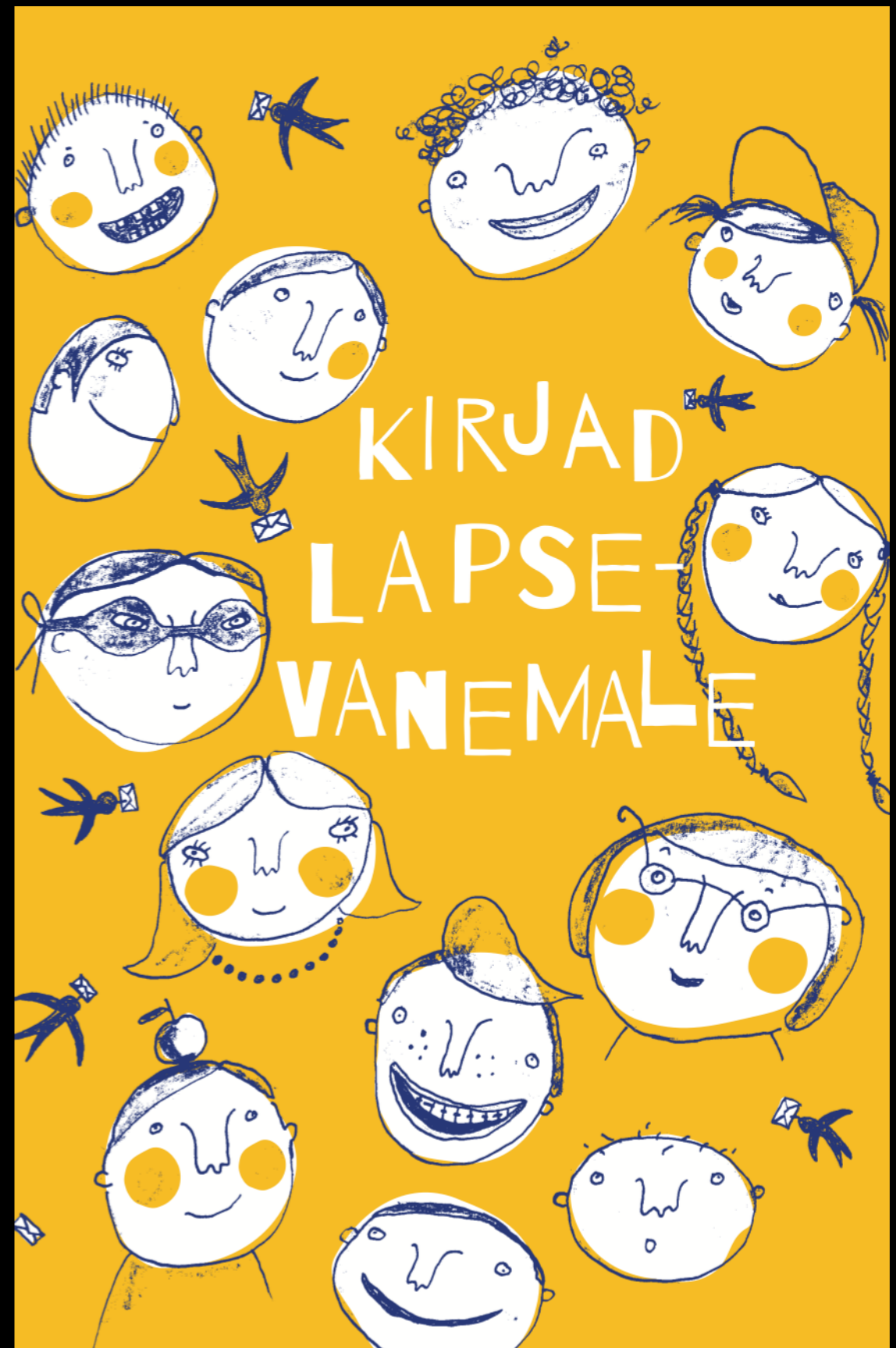

Hüva nõu, kui
pole abi saanud
või kui abi rikub
võrdõiguslikkuse
põhimõtet:

Sotsiaalkindlustusameti
lastekaitseüksus (vt
piirkonna järgi)

Võrdsete võimaluste
volinik
(avaldu@volinik.ee)

Võrdõigusliku elu laiem mõju

Laste heaolu ja tervis

Võrdsed võimalused
Väiksemad varalõhed
Sooline palgalõhe
Soorollide eeskuj
Konfliktlahenduse eeskuj
Naiste õigused tööturul
Piiravad soolised stereotüübid
Pensonisüsteemi õigus
Meeste haridus ja keskmine eluiga
Tootlikkuse kasv

Are we about to witness the most unequal societies in history?

Yuval Noah Harari

Biotechnology and the rise of AI may split humankind into a small class of 'superhumans' and a huge underclass of 'useless' people. Once the masses lose their economic and political power, inequality levels could spiral alarmingly

i A cleaner sweeps the floor next to a Pagani sports car in a luxury car showroom in Beijing. Photograph: Peter Parks/AFP/Getty Images

Inequality goes back to the Stone Age. Thirty thousand years ago, bands of hunter-gatherers in Russia buried some members in sumptuous graves replete with thousands of ivory beads, bracelets, jewels and art objects, while other members had to settle for a bare hole in the ground.

Suur tänu

Liisa Pakosta
võrdsete võimaluste volinik
liisa.pakosta@volinik.ee